

מפגש מס' 3

דף מקורות

ספר שמות פרקים ל"ו-מ' המשכן

עשיית המשכן והקמתו				חטא העגל			ציורי על המשכן						הר סיני						
הבאת המשכן	בני כהונה	בני כהונה	בני כהונה	העגל	החטא ותוצאותיו	חידוש הברית והתחית שנים	היערכות בניית המשכן	מבנה המשכן	עשיית הכלים והחצר	בני כהונה	הבאת המשכן	מ	מ	מ	מ	מ	מ	מ	מ
מ	מ	מ	מ	מ	מ	מ	מ	מ	מ	מ	מ	מ	מ	מ	מ	מ	מ	מ	מ

1. שמות י"ט, ה-ו:

וַעֲתָה אִם שָׁמוּעַ תִּשְׁמָעוּ בְּקוֹלִי וְשָׁמַרְתֶּם אֶת בְּרִיתִי וְהֵייתֶם לִי סִגְלָה מִכָּל הָעַמִּים כִּי לִי כָּל הָאָרֶץ. וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מִמְלַכֶת כְּהָנִים וְגוֹי קָדוֹשׁ

2. רמב"ן:

"ממלכת כהנים - ותהיו ממלכת משרתי:

וגוי קדוש - לדבקה באל הקדוש, כמו שאמר קדושים תהיו כי קדוש אני ה' (ויקרא יט ב)"

3. שמות כ"ה, ח-כב:

וַעֲשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכָם... וְעָשׂוּ אֲרוֹן עֲצֵי שִׁטִּים... וְנָתַתְּ אֶל הָאָרֶץ אֶת הָעֵדוּת אֲשֶׁר אָתָּן אֵלֶיךָ. וְעָשִׂיתָ כַּפֹּרֶת זָהָב טָהוֹר... וְעָשִׂיתָ שְׁנַיִם קַרְבִּים זָהָב מִקְשָׁה תַעֲשֶׂה אֹתָם... וְנָתַתְּ אֶת הַכַּפֹּרֶת עַל הָאָרֶץ מִלְמַעְלָה וְאֵל הָאָרֶץ תִּתֵּן אֶת הָעֵדוּת אֲשֶׁר אָתָּן אֵלֶיךָ. וְנוֹעַדְתִּי לָךְ שֶׁם וְדַבַּרְתִּי לְךָ שֶׁם וְדַבַּרְתִּי אֶתְךָ מֵעַל הַכַּפֹּרֶת מִבֵּין שְׁנֵי הַקַּרְבִּים אֲשֶׁר עַל אֲרֹן הָעֵדוּת אֶת כָּל אֲשֶׁר אֲצַוֶּה אוֹתְךָ אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

4. רמב"ן:

כאשר דבר השם עם ישראל פנים בפנים עשרת הדברות, וצוה אותם על ידי משה קצת מצות שהם כמו אבות למצותיה של תורה... וישראל קבלו עליהם לעשות כל מה שיצוהם על ידו של משה, וזכרת עמהם ברית על כל זה, מעתה הנה הם לו לעם והוא להם לאלהים כאשר התנה עמהם מתחלה "ועתה אם שמוע תשמעו בקולי ושמרתם את בריתי והייתם לי סגולה" (לעיל יט ה), ואמר "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש" (שם ו), והנה הם קדושים ראויים שיהיה בהם מקדש להשרות שכינתו ביניהם. ולכן צוה תחלה על דבר המשכן שיהיה לו בית בתוכם מקדש לשמו, ושם ידבר עם משה ויצוה את בני ישראל....

וסוד המשכן הוא, שיהיה הכבוד אשר שכן על הר סיני שוכן עליו בנסתר. וכמו שנאמר שם (לעיל כד טז) "וישכן כבוד ה' על הר סיני", וכתוב (דברים ה כא) "הן הראנו ה' אלהינו את כבודו ואת גדלו", כן כתוב במשכן "וכבוד ה' מלא את המשכן" (להלן מ לד). והזכיר במשכן שני פעמים "וכבוד ה' מלא את המשכן", כנגד "את כבודו ואת גדלו". והיה במשכן תמיד עם ישראל הכבוד שנראה להם בהר סיני.

והנה עקר החפץ במשכן הוא מקום מנוחת השכינה שהוא הארון, כמו שאמר (להלן כה כב) "ונועדתי לך שם ודברתי אתך מעל הכפרת", על כן הקדים הארון והכפרת... ובבא משה היה אליו הדבור אשר נדבר לו בהר סיני..."

5. שמות פרק כ"ד, טז-יח:

(טז) וַיִּשְׁכַּן כְּבוֹד ה' עַל הַר סִינַי וַיִּכְסְהוּ הָעֲנָן שְׁשֵׁת יָמִים וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִתּוֹךְ הָעֲנָן:

(יז) וּמֵרָאה כְּבוֹד ה' פָּאָשׁ אֹכֵלֶת בְּרֹאשׁ הָהָר לְעֵינֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

(יח) וַיָּבֵא מֹשֶׁה בְּתוֹךְ הָעֲנָן וַיַּעַל אֶל הָהָר וַיְהִי מֹשֶׁה בְּהָר אֲרֻבַּעַיִם יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה:

שמות פרק מ', לר-לח:

(לד) וַיִּכַּס הָעֲנָן אֶת אֹהֶל מוֹעֵד וּכְבוֹד ה' מָלֵא אֶת הַמִּשְׁכָּן:

(לה) וְלֹא יָכַל מֹשֶׁה לָּבּוֹא אֶל אֹהֶל מוֹעֵד כִּי שָׁכַן עָלָיו הָעֲנָן וּכְבוֹד ה' מָלֵא אֶת הַמִּשְׁכָּן:

(לו) וּבִהְעֵלוֹת הָעֲנָן מֵעַל הַמִּשְׁכָּן יִסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּכָל מַסְעֵיהֶם:

(לז) וְאִם לֹא יַעֲלֶה הָעֲנָן וְלֹא יִסְעוּ עַד יוֹם הָעֲלֹתוֹ:

(לח) כִּי עֲנַן ה' עַל הַמִּשְׁכָּן יוֹמָם וְאִשׁ תִּהְיֶה לַיְלָה בּוֹ לְעֵינֵי כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּכָל מַסְעֵיהֶם:

"ושכנתי בתוכם"

6. רשב"ם:

מקדש - לשון מועד, שאתקדש ואזדמן אליהם לדבר מתוכו, כדכתיב: "ונועדתי שמה לבני ישראל":

7. הכתב והקבלה:

אשכון ביניהם לקבל תפלתם ועבודתם

8. מלכים א ח', כט-ל:

להיות עינך פתוחות אל הבית הזה...ושמעת אל תחנונת עבדך ועמך ישראל אשר יתפללו אל המקום הזה ואתה תשמע אל מקום שבתך אל השמים ושמעת וסלחת

אלשיר:

הנה תצילנה אזנים משמוע כדבר הזר הזה, כי איזה הדרך ישכון אור שכינתו יתברך בארץ הלזו במקדש כוננו בני האדם? וכאשר ראה כן תמה שלמה המלך עליו השלום באומרו: (מלכים א ח', כז) "האמנם ישב אלהים על הארץ?"...הנה תשובתו בצדו הלא היא כי שם "שער השמים" מקום אל הורדת השפע העליון להאיר על הארץ ולדרים עליה...

9. מלבי"ם:

כבר בארתי ברמזי המשכן שענין המשכן היה קבוצת כל נפשות ישראל לקומה שלמה מתיחסת עם האלהות שבעולם הגדול, שעולם הגדול הוא המקדש של מעלה, והראה ה' למשה את המקדש הגדול

וכל צפונותיו וגזיו ומשכיותיו...ועז"א שביום הוקם מקדש של מטה הוקם מקדש של מעלה עמו. שמאז נמשך השפעת ה' בעולם הגדול לפי העבודה והקדושה במקדש של מטה,

וצוה "וכן תעשו" שכל אחד יבנה לו מקדש בחדרי לבבו, כי יכין את עצמו להיות מקדש לה' ומעון לשכינת עוזו...וכן תעשו לדורות, שכל אחד יבנה מקדש בחדרי לבבו ויכין מזבח להעלות כל חלקי נפשו לה', עד שימסור נפשו לכבודו בכל עת.